

HAZRET-İ EBÛ BEKR'İN KASİDESİ (1)*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû! Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

Ahlâk dersimizin birisi de, benliği yıkmak idi. Benliği yıkmak, dünyayı fethetmekten daha zor... Dünyayı fethetmekten daha zor, insanın benliğini yıkması...

Hepimizde mâlûm bir benlik var. Bu benlik şeytanın, nefs-i emmârenin içimizdeki en güzel bir oyunu... “İnsan kendini beğenmezse, çatlar.” derler. Hepimiz kendimizi beğeniriz. Yaptığımız bir iyi şeyimiz vardır herhalde... Onu gözümüzün önünde büyütürüz, büyütürüz, deve yaparız. Günahlarımız da sanki hiçmiş gibi, ona da hiç kulak asmayız.

Rahmetli peder derdi ki:

“—Evlat, heybenin iki gözü var ya, heybenin önündeki gözünde günahların olsun, arka tarafındaki gözünde de iyiliklerin olsun; onu görme! Arka tarafta ya, görmezsin onu... Gözünün önünde, heybenin içerisinde hep günahlar olsun; ona bak bak, utan!” derdi.

Fakat biz bilakis bunu böyle yapamıyoruz nedense... Bu benlik bizi ve bütün dünyayı yıkmakta. Bugün bütün dünyanın yıkılışı, bu

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

benliğin içerisinde.

Mâlûm, Cenâb-ı Hak insanı yaratmış, nefsi yaratmış, şeytanı yaratmış; hepsinin hâlikı Allah... Nefse demiş ki:

“—Sen kimsin, ben kimim?”

Nefsin cevabı:

“—Sen sensin, ben benim!”

Bu nefsin en büyük davası... Şu azaba sokmuş, bu azaba sokmuş, hep “Sen sensin, ben benim!” diyor. En nihayet açlık deryasına atmış, açlık cehennemine koymuş; orada yola gelmiş:

“—Sen Hâlik’sın, ben mahlûkum!” demiş.

Binâen aleyh, onun ipini bıraktın mıydı, onun ilk yapacağı şey, fırsat bulursa Firavun gibi, (*Ene rabbükümü’l-a’lâ*) [Ben sizin en büyük rabbinizim!] demekten çekinmez.

Firavun da bizim gibi bir adam değil mi? Sırf benliğinin esiri olduğu içindir ki, (*Ene rabbükümü’l-a’lâ*) dedi.

Allah affetsin kusurlarımızı... Bu bizim hepimizin içerisinde bir varlıktır, köşede saklanıyor yalnız. Fırsatı bulduğu gün, Firavun ne dediye, biz de onu diyeceğiz. Demek isteriz yâni. O içimizde saklı durur, fırsat bekler. Fırsatı buldu muydu, “Ne duruyorsun yâhu?” der, “Sen de bir Allah’sın!” der. (*Ene rabbükümü’l-a’lâ*) dedirtir insana.

Diyenler de pek çok... Bugün de var, yarın da var... Bugün de bunu diyenler açık lafızla diyemiyor ama gizli lafızlarla, saklı lafızlarla

onu îma ediyor, anlatıyor:

(Ene rabbükümü'l-a'lâ) diyor.

Bunun çaresi... Allah hepimizi affetsin... Bütün bu kötü huyların hepsi, bu benliğin altından çıkan nefs-i emârenin oyunlarıdır. Bu nefs-i emâreden herkesin kendisini kurtarmağa çalışması farz-ı ayındır demişler. Namaz nasıl farz-ı ayınsa, bu nefsin elinden kurtulmağa çalışmak da farz-ı ayındır.

Nefs-i emârenin elinde kalmak esarettir. Esareten kurtulmak, nasıl hepimiz için bir vazife ise, ruhumuzu da nefs-i emârenin elinden kurtarmağa çalışmamız, o da ayrıca bir vazifedir.

Şimdi bu uzun da, Kasîde-i Bür'e'miz var ya, Kasîde-i Bür'e'mizin başında Ebû Bekrini's-Sıddîk RA Hazretleri'nin bir manzûmesi var. Onu okuyayım da, bu benliğin bizdeki durumu ile, büyüklerin bu benliği yıktıklarının emâresini, kısmen olsun açıklamış olalım!

Şöyle diyor Ebû Bekrini's-Sıddîk RA... Pirimizdir, Peygamber Efendimiz'in halifesidir. Kızını Peygamber SAS'e vermiştir. Bütün varlığını da Peygamberimiz'in yolunda feda etmiştir. Giyecek esvabı kalmamış da hasıra bürünmüş, cumaya da çıkamamış.

Bütün meleklerle de Cenâb-ı Hak emretmiş, öyle olsunlar diyerekten. Öyle bir zât. Ne diyor bak:

جُدْ بِطُفِكَ يَا إِلَهِي مَنْ لَهُ زَادٌ قَلِيلٌ مُفْلِسٌ

بِالصِّدْقِ يَأْتِي عِنْدَ بَابِكَ يَا جَلِيلُ

*Cud bi-lütfike yâ ilâhî, men lehû zâdün kalîl,
Müflisün bi's-sıdkı ye'tî inde bâbıke yâ celîl!*

“—Ey varlığın sahibi büyük Allah! Ey benim Rabbim! Kapına geldim. Benim elimden tutmazsan, bana yardım ve nusret etmezsen, benim senin yoluna gidecek kudretim yok, gücüm yok... Senin rızanı kazanamam ben, çünkü azığım yok... Doğrusu müflisim, iflas etmişim ben...”

Hazret-i Ebû Bekir Efendimiz söylüyor, aziz kardeş! “Kapına geldim, boynumu büktüm, bu müflis adam, senin fadl u keremini istiyorum yâ Rabbim!” diyor.

ذَنْبُهُ ذَنْبٌ عَظِيمٌ فَاعْفِرِ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِنَّهُ
شَخْصٌ غَرِيبٌ مُذْنِبٌ عَبْدٌ ذَلِيلٌ

*Zenbühû zenbün azîmün, fağfiri'z-zenbe'l-azîm;
Innehû sahsün garîbün, müznibün abdün zelîl.*

(*Zenbühû zenbün azîmün*) “O kadar günahlarım var ki, hem de o kadar büyük ki günahlarım...” Ne günahı var acaba Hazret-i Ebû Bekir Efendimiz’in? Zina mı etti, adam mı öldürdü, hırsızlık mı yaptı, ne yaptı ki?

(*Fağfiri'z-zenbe'l-azîm*) “Bu büyük günahlarımı senden başka affedecek yok ki, yâ Rabbi, affet benim günahlarımı!”

(*Innehû sahsün garîbün, müznibün abdün zelîl*)
“Çünkü bu Ebû Bekir, garip bir adam, günahkâr bir adam, zelîl bir kulun, senin huzuruna gelmiş, senden af istiyor bugün.”

Bakın ne diyor:

مِنْهُ عِصْيَانٌ وَنِسْيَانٌ وَسَهْوٌ بَعْدَ سَهْوٍ مِنْكَ
إِحْسَانٌ وَفَضْلٌ بَعْدَ إِعْطَاءِ الْجَزِيلِ

Minhü isyânün ve nisyânün, ve sehvün ba'de sehvün; Minke ihsânün ve fadlün, ba'de i'tâi'l-cezîl.

“Bu Ebû Bekir kulun yâ Rabbi, o kadar günahkâr ki, isyankâr, onunla beraber unutucu... Her gün dalgaların birbirini takip ettiği gibi, hatalarım da benim birbirini takip edip duruyor.

Ama bu kabahatler ihsan sahibine karşı... Her gün ihsânın, fadlın, keremin o kadar bol ki... O verdiği yağmur gibi ihsanlarına karşı, bu Ebû Bekir kulundan çıkan hatalara bakma sen yâ Rabbi!”

Ne kadar küçültüyor kendisini... Bunu hiç bir ağız söylemez.

Hazret-i Ömer RA dedi ki:

“—Yâ Ebâ Bekir! Ne olur, senin o Sevr Mağarası'nda bir gece Peygamberle beraber kaldığının sevabını ver, bütün varlığım senin olsun!” dedi.

“—Sen hicret esnasında mağarada Peygamber SAS'le beraber kaldın, onun bir gecelik sevabını

ver, bütün varlığım senin olsun!” dedi.

Böyle bir Ebû Bekir, ne diyor yâ Rab! Allâh, affet kusurlarımızı...

Şimdi ne diyor bak:

قَالَ يَا رَبِّ ذُنُوبِي مِثْلَ رَمْلٍ لَا يُعَدُّ فَأَعْفُ عَنِّي
كُلَّ ذَنْبٍ وَأَصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ

Kàle yâ rabbi zünûbî, misle remlin lâ yuad, Fa'fu annî külle zenbin, va'sfahi's-safha'l-cemîl.

“—O kadar günahım var ki yâ Rabbi, deryadaki, karadaki kumların sayılması nasıl mümkün değilse, benim günahlarımı da saymak mümkün değil. *Lâ yuad*, sayılmaz günahlara mübtelâ olmuşum. Benim bu sayısız günahlarımı sen güzellikle, hoşlukla affeyle yâ Rabbi!”

كَيْفَ حَالِي يَا إِلَهِي لَيْسَ لِي خَيْرُ الْعَمَلِ سُوءُ
أَعْمَالِي كَثِيرٌ زَادُ طَاعَاتِي قَلِيلٌ

Keyfe hâlî yâ ilâhî, leyse lî hayru'l-amel, Sûu a'mâlî kesîrun zâd ü tàâtî kalîl.

“—Ey benim güzel Allah'ım, benim halim ne olacak, hiç bir hayırlı amelim yok...” Ebû Bekir Efendimiz diyor. “Kötü amellerim pek çok, buna karşılık *zâd ü tàâtîm* da yok...” *Zâd* burada takvâdır; takvâm yok diyor. *Tàâtîm* da yok.

“—Peygamber SAS'ın postuna oturdum, geldim buraya halife oldum. Fakat hiç de yakışır bir

adam değilim. Çünkü günahlarım pek çok, taâtım da yok.” diyor.

عَافِنِي مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَاقْضِ عَنِّي حَاجَتِي إِنَّ لِي
قَلْبًا سَقِيمًا أَنْتَ مَنْ يَشْفِي الْعَلِيلَ

Âfinî min külli dâin, va'kdı annî hâcetî; Inne lî kalben sakîmen, ente men yeşfi'l-alîl.

“—Ey ulu Allah'ım, benim günahlarımı affeyle!” Hepimizinkini de affeyle yâ Rabbi! Bütün hacetlerimizi de, Ebû Bekir Efendimiz hürmetine ihsan buyur yâ Rabbi!

“Benim kalbim hasta... Benim bu hasta kalbime senden başka şifa verecek kim var? Benim bu kalbime, hastalığıma şifalar ihsân eyle yâ Rabbi!”

قُلْ لِنَارِي أُبْرِدِي يَا رَبِّ فِي حَقِّي كَمَا قُلْتَ قُلْنَا
يَا نَارُ كُونِي أَنْتَ فِي حَقِّ الْخَلِيلِ

Kul li-nârî übridî yâ rabbi, fî hakkî kemâ, Kulte kulnâ yâ nâru kûnî, ente fî hakkı'l-halîl.

“—Yâ Rabbi, cehennem ateşi ben kulunu yakmasın! Nitekim, (Yâ nâru kûnî berden) emriyle İbrâhim AS yanmadı.”

“Yâ Rabbi, İbrâhim'in ateşi dünya ateşleriydi; benim ateşim ise, senin aşkının ateşidir. Gözüm hiç bir şey görmez.”

Cenâb-ı Peygamber SAS buyuruyor ki:

“—Dirilerin arasında gezen bir ölüyü görmek isteyen, Ebû Bekir’e baksın!”

İncecik böyle... Bir iki yudum su ile, bir iki hurma ile idare-i maîşet eden zat...

Halife olmuş... Allâh, affeyle bizi yâ Rab!

Birisi hamal arıyor, çarşıdan pazardan aldığı eşyasını evine götürtecek. Hazret-i Ebû Bekir’i tanımıyor ki, hamal zannetti:

“—Gel, şunu bizim eve götürüver!” dedi.

Hiç kırmadan, pekiyi dedi. Aldı onun elinden yükü, onun evine kadar götürdü.

Yâ Rabbi, affet bizleri! Bizdeki insanlığa bak bugün...

Bu varlık denilen, benlik denilen şey... Şimdi okuyoruz ya mekteplerde, bu okumalar bizim benliğimizi kuvvetlendirmekten başka bir işe yaramıyor. Biz okuyoruz, fakat benliğimiz o nisbette artırıyor, o nisbette kuvvetleniyor. Karşımıza artık bir zayıf çıkmasın, bir fakir çıkmasın, bir aciz çıkmasın; yerden yere vurmağa bir usta adamız.

Niçin? Varlığın sahibiyiz ya, benliğin sahibiyiz ya... Şu Ebû Bekir Efendimiz’e bak, onun haline bak! Selmân-ı Fârisî de yapmadı mı bunu... Hep yol büyüklerin yolu.

Selmân-ı Fârisî de vali oldu Bağdad’a. Hükümet evlerine girmedi. Bir kulübecik buldu, o kulübeciğe girdi. Altında cübbesinin bir ucu, üstünde de bir ucu... Bir testisiyle bir bilmem nesi var. O kadarcık dünyalığı.

Öyle iken, birisi de onu hamal zannetti:

“–Şu eşyaları bizim eve götürüver!” dedi.

Hiç itiraz etmeden aldı eşyaları, adamın evine kadar götürdü. Götürürken yolda görenler:

“–*Es-selâmü aleyke yâ halifeti rasûlü'llah!*” diye selâm veriyorlardı.

Adamın aklı başına geldi:

“–Yâhu, ben ne yaptım?”

“–Aman efendim, affedin, özür dilerim, ben yanlış yapmışım. Verin benim yükümü kendim götüreyim!” dedi.

“–Yok, ben söz verdim, senin evine kadar götüreceğim bunu!” dedi.

Allah şefaathlerine nâil etsin. İnsanlık nümûnesi bunlar, Allah bunları böyle mümtaz yaratmış. Çalışmakla olmaz.

“–Yapma kardeşim, etme kardeşim!”

Sen istediğin kadar söyle, herkes inadında o kadar musır ki, işte bugün fitne alemini gözümüzün önünde... Hepsi bunların cahil değil, hepsi okumuş. Hepsi okumuş ama, bak hepsi memlekete ne kadar zararlı!

Allah affetsin kusurlarımızı. Altı da uzun, kusurumuza bakmayın, bu kadarcık kâfi gelsin.

Allah cümlemizi afv ü mağfiret eylesin...
Tevfikât-ı samedâniyyesine mazhar eylesin...
Sevdiği ve râzı olduğu kulların arasına girebilmek imkânını cümlemize bahşetsin...

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Lâ ilâhe illa'llâhu'l-halîmü'l-kerîm...
Sübhâna'llâhi rabbi'l-arşı'l-azîm... El-hamdü
li'llâhi rabbi'l-âlemîn...

Nes'elüke mûcibâti rahmetike... Ve azâimi
mağfiretike... Ve'lganîmete min külli birrin...
Ve's-selâmete min külli ismin... Lâ teda'
lenâ zenben illâ gafarte... Ve lâ hemmen illâ
ferracte... Ve lâ hâceten leke fihâ ridan, illâ
kadaytehâ yâ erhame'r-râhimîn! Yâ erhame'r-
râhimîn! Yâ erhame'r-râhimîn!

Dertilere devâ, hastalara şifâ, borçlulara
edâlar ihsân eyle...

Cenâb-ı Hak cümlemizi de mağfurîn zümresine
ilhak buyursun...

El-fâtiha!

.....

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâh!

Mehmet Zahid KOTKU

23. 03. 1979 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/](#)

[Cuma Sohbetlerine](#)

[PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü